İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (TEZLİ)

DERS İÇERİKLERİ

Zorunlu Dersler

SOS 501 Klasik Sosyoloji Kuramları

Bu derste, modern sosyolojinin ana unsurlarını oluşturan temel kavramlar ve bu kavramların gelişimi ele alınacaktır. Bu amaçla, başlıca klasik kuramcıların çalışmaları sosyolojik bir bakış açısıyla çalışılacaktır.

SOS 503 Çağdaş Sosyoloji Kuramları

20. Yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan çağdaş sosyoloji kuramları ele alınacaktır. Çağdaş sosyolojik kuramlar varsayımları, tutarlılıkları ve siyasal/sosyal sonuçlarına göre değerlendirilecektir. Çağdaş sosyolojinin belli başlı kuramlarının tarihsel gelişimleri ve birbirleri ile ilişkilerinin öğretilmesi amaçlanmaktadır.

SOS 505 Sosyal Antropolojide Yeni Yaklaşımlar

Antropoloji alanı ve dalları, antropolojinin araştırma yöntemleri, kültür kavramı ve kültür kuramları, kültürün içeriği, kültür araştırmaları, insanın tarihsel evrimi, kültürel evrim, doğal çevre, üretim ve alışveriş biçimleri, farklılaşma ve gruplaşma, akrabalık, evlilik ve soy, dil, sanat ve diğer kültürel kuramların incelenmesi amaçlanmaktadır.

SOS 507 Toplum ve Kültür Araştırmalarında Yöntem

Niteliksel ve niceliksel araştırma yöntemlerini bilen ve araştırmalarda ne tür düşüncenin hâkim olduğunu sorgulayan sosyal bilimciler yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Amaç, öğrencilerin teori ile uygulama arasındaki ilişki, çeşitli veri toplama ve analiz teknikleri ve bulguların sunumu hakkında bilgi sahibi olmalarıdır.

SOS 502 Kültür Kuramları

Kültürel kuram literatürünün yardımıyla kültürel analizle ilişkili becerilerin geliştirilmesi dersin temel amacıdır. Bu derste kültürü çeşitli disiplinler perspektifinden klasik ve çağdaş kuramların ışığında kendi başına bir araştırma nesnesi olarak incelenir. Ders kapsamında edebiyat kuramı, Marksizm, Göstergebilim, Psikanalitik Kuram, Sosyolojik kuram incelenecek olan kuramlardan bazılarıdır.

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (TEZLİ)

Seçmeli Dersler

SOS 506 Türkiye'de Güncel Sosyal ve Politik Konular

Bu derste Türkiye toplumunda gündem tartışmalarını belirleyen her türlü siyasi ve toplumsal olay, gelişme ve akımlar sorunsallaştırılarak ele alınır. Amaç öğrencinin henüz daha oluş, ortaya çıkış aşamasındaki toplumsal ve siyasi olgulara dikkatini çekerek kavramsal ve teorik araçlar yardımıyla gözlemlenen olguların bir çerçeveye oturtulması ve araştırma soruları geliştirilmesidir. Bunlarla sınırlık olmamakla beraber gözetim, güvenlik, şiddet, iklim değişikliği, organik tarım, sürdürülebilir enerji, eğitim, aile, siyasal ve toplumsal söylem ve pratiklerdeki değişim ders planında ele alınabilecek konulardır.

SOS 508 Küresel Kültür ve Kimlikler

Küreselleşmeye gündelik hayat ve kültürel oluşumlar üzerinden odaklanan bu derste kişi, kimlik, imge, düşünce, hayal ve kültürel nesnelerin küresel düzeyde akışı ve değiş tokuşu ele alınacaktır. Küresel kültür kuramları ışığında ulus aşırı hareketlilik, modernlik, küresel/yerel ayrımı ve etkileşimi ile ulus aşırı toplumsal alanlarda toplumsal cinsiyet, ırk ve etnik kimliklerin yeniden şekillenişi gibi temalar dersin temel konularını oluşturur.

SOS 509 Sosyoloji ve Sosyal Kuramda Güncel Konular

Bu derste çağdaş toplumdaki öne çıkan sorunlar sosyolojik bakış açısıyla ele alınacaktır. Gelişmiş sanayi toplumlarındaki sosyoekonomik ve kültürel değişimlerin gelecekte alacağı yön ve bunların gelişmekte olan ülkeler üzerine etkileri tartışılacaktır.

SOS 511 Kent Çalışmalarında Yeni Yaklaşımlar

Bu derste toplumsal kuram ve kentleşme arasındaki ilişki, çağdaş kent kuramları, sanayileşme ve kentleşme sorunları ele alınacaktır. Kent kavramına sosyo-mekansal bir bakış açısıyla yaklaşılacaktır. Kentleşmenin toplumsal cinsiyet, iktisat, kültür ve siyaset gibi alanlarla ilişkileri incelenecektir.

SOS 513 Modern Toplumda Gündelik Yaşam

Bu dersin amacı, gündelik hayat bilgilerinin bütünsel kuramsal çerçeve içinde değerlendirilmesi ve sorunları üzerinde belli sonuçlara ulaşılmasıdır. Genel sosyolojik kuramlarda gündelik hayatın izini sürmek, gündelik hayat ile ilgili kuramların eleştirel bakış açısıyla incelenmesi ve yakın zamanda yapılan araştırmaların tartışılması bu dersin içerikleri arasındadır.

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (TEZLİ)

Siyaset Sosyolojisinde Güncel Tartışmalar

Bu ders, siyaset sosyolojisi alanındaki güncel kuramsal gelişmeleri kapsamaktır. 19.yy'dan beri gelişmekte olan bu kuramlar, toplumsal kurumlar ve siyasal süreçlerdeki devamlılık ve sosyal değişimlerle ilişkilendirilerek incelenecektir. Dersin genel amacı, toplum ve kültürler hakkında eleştirel düşünmenin önemini vurgulamak ve sosyolojinin eleştirel yöntemlerini tarihsel ve gündelik siyasi meselelere uygulamaktır.

Çalışma ve Emek Sosyolojisinde Yeni Kuramlar

Bu dersin amacı, çalışmanın değişen anlamlarını incelemek, Türkiye'deki toplumsal sınıfları ve çalışma ilişkilerinin dönüşümünü ele almak ve bu bağlamda çalışmanın geleceğini tartışmaktır. Bu ders kapsamında ücretli çalışmanın tarihsel gelişimi ve değişimi, emek süreci kuramları ve emek ile toplumsal cinsiyet ilişkileri ele alınacaktır.

Bilgi Sosyolojisinde İleri Okumalar

Bilgi ve toplum kuramı arasındaki ilişkiler incelenerek, bilginin ve iktidarın gücü, bilgi biçimlerinin ortaya çıkışı, otoritenin bilgiyi nasıl kullandığı tartışılacaktır. Bilgi tipleri arasındaki hiyerarşinin kavranması, farklı toplumlarda bilginin rolünün incelenmesi amaçlanmaktadır.

Postyapısalcılık, Yapısökümcülük ve Feminist Teori

Dersin amacı etkileşimli ya da çelişkili farklı okulları olan feminist kuramın, postyapısalcı felsefe çalışmalarından yararlanan alt kuramlarının öğretilmesi ve tartışılmasıdır. Bu amaçla, dilin ve düşüncenin eleştirisine yönelerek kadın söyleminin deşifre edilmesini içeren, bu yönde siyasal ve kuramsal yönelim gösteren feminist eleştiri çalışmaları incelenecektir.

Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları

Cinsiyetin toplumsal ve kültürel değişim süreçleri kuramsal olarak tartışılacaktır. Toplumsal cinsiyet kavramının ortaya çıkış biçimleri; ırk, etnisite, milliyetçilik ve sınıf gibi diğer sosyal kategorilerle kesişim alanları incelenecektir. Toplumsal cinsiyet kavramı kurumlar ve sosyal süreçler çerçevesinde analiz edilecektir.

Yeni Toplumsal Hareketler

Bu derste eski sınıf temelli hareketlerden farklı olarak oluşan feminist hareket, ekoloji hareketi, azınlık hareketleri, nükleer karşıtı hareketler gibi yeni toplumsal hareketlerin ortaya çıkış süreçlerinin incelenmesi; bu hareketlerin birbirleriyle ve toplumsal değişimlerle ilişkilerinin yorumlanması hedeflenmektedir.

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (TEZLİ)

Neoliberal Dünyada Yoksulluk ve Sosyal Politika

Bu dersin amacı neoliberal dünyanın ortaya koyduğu sosyal ve ekonomik şartları anlamak, bu şartlar sonucu bir ihtiyaç olarak ortaya çıkan sosyal poltika kavramını incelemek ve sosyal politika araçlarının sosyo-ekonomik sorunların çözümünde oynayabileceği rol üzerine politika üretmektir.

Postkolonyalizm Çalışmaları

Bu dersin amacı kültür, sanat, edebiyat gibi toplumsal değişim ve dönüşümlerden sürekli olarak etkilenen alanlarda eleştirel bir bakış açısı ile alternatif ve yeni bilgiler üretmeyi amaçlayan postkolonyal kuramları anlamak ve bu kuramlar ışığında yeni bilgiler üretmektir. Ders kapsamında doğu-batı ilişkileri, Türkiye'nin yeniden konumlandırılması, küreselleşme gibi konular güncel postkolonyal kuramlarla ilişkilendirilecek ve araştırmalar yapılacaktır.

İleri Sosyolojik Kuram Okumaları

Bu dersin amacı; klasik ve modern kuramlarla ilgili derinlemesine okumalar yapmak ve bu kuramları güncel olaylarla örneklendirerek açıklamaktır. Öğrencilere modern kuramları derinlemesine tartışmalarla analiz etme olanağı sunmak amaçlanmaktadır. Öğrencilere klasik ve çağdaş kuramları karşılaştırmalı olarak okutup, öğrencilerin eleştiri yeteneğinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Sosyal Tarih ve Bellek

Bu dersin amacı toplumsal bellek, geçmişin anlamlandırılması ve kültürel üretim alanlarının sosyolojik bakış açısıyla ele alınması; sosyolojik kuram ve yöntemlerle ilişkilendirilmesidir.

Türkiye'de Kimlik, Etnisite ve Azınlıklar

Dersin amacı belirli dönemlerde hâkim olan sosyal kimlik modellerini incelemek, bu modelleri etkileyen faktörleri açıklamak ve Türkiye'de toplumsal kimliğin geçirdiği aşamaları analiz etmektir. Etnik kimlik ile ulusal, dini, siyasi kimlikler arasındaki farklılıklar incelerek, öğrencilerin sorunsallaşan etnisite ve azınlık konuları ile ilgili objektif bakış açısı kazanmaları hedeflenmektedir.

Beden, Sağlık ve Toplum

Bu dersin amacı fiziksel deneyimlerin farklı kültürel ve toplumsal yapılara göre nasıl şekillendiği ve değiştiğini incelemek; toplumsal süreçlerden nasıl etkilendiğini ve toplumsal olarak nasıl üretildiğini göstermektir. Toplumsal sorunlar ile sağlık sorunları arasındaki ilişki ele alınarak, hastalık ve sağlık kavramlarının toplumsal boyutları incelenecektir.

Yakın Dönem Türkiye Toplumsal Tarihi

Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren Türkiye'de gerçekleşen toplumsal değişim ve dönüşümlerin ele alınacağı bu dersin amacı; Türkiye'deki sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel dinamiklerin sosyolojik

perspektifle eleştirel bir bakış açısıyla yorumlayabilen öğrenciler yetiştirilmektir. Bu ders kapsamında sanayileşme ile birlikte Türkiye'deki ekonomik ve sosyal değişimler, toplumsal cinsiyet ve Türkiye'de kadın, dinin toplumsal hayattaki yeri, son dönemde değişen toplumsal hareketler incelenecektir.

Bilim ve Toplum Üzerine İleri Okumalar

Bu dersin amacı bilimin, bilimsel aktivitelerin sosyal bir olgu olarak ele alınması; bilimsel aktiviteleri etkileyen sosyal yapıların ve süreçlerin incelenmesidir. Bilim ile toplumsal, siyasal, ekonomik ve tarihsel faktörlerin etkileşimleri tartışılacaktır.

Kültürel Çalışmalar ve Eleştirel Teoride Güncel Konular

Bu derste kültürel yapı ve toplumsal yapı arasındaki ilişkiyi açıklamak, toplumsal yapının işleyişinde kültürün rolüne ilişkin kuramları, uygulamalı ve karşılaştırmalı araştırma modellerinin öğretilmesi hedeflenmektedir.

Sinemada Toplumsal Temsiller

Bu derste toplumsal gruplar ve eylemler, temsiliyet çeşitlerinin yeni formları ve pratikleri ile ilişkilendirilerek ele alınacaktır. Kitle kültürü ve yüksek kültür kavramları, kültür ve temsilin politiği, farklı toplumsal grupların sinemada temsili farklı kültürel kodlara göre irdelenerek tartışılacaktır.

Çevre ve Ekoloji Çalışmaları

Bu dersin amacı klasik ve çağdaş kentleşme kuramlarını öğrenerek günümüzde yaşanan kentsel süreçleri sosyolojik bir perspektifle değerlendirilmesini sağlamaktır. Öğrencilerin kentleşme ve çevre sorunlarını analiz edebilmeleri ve politika önerileri geliştirebilmeleri, ekolojik hareketleri öğrenmeleri ve ekoloji ile ilgili sosyal kuram ve yöntemleri kavramaları amaçlanmaktadır.

Spor ve Toplumsal Yaşam

Dersin amacı spor olgusunun diğer sosyal kurumlarla olan ilişkilerini, farklı gruplar ve kategorilerle kurduğu bağları ortaya koymaktır. Bu derste spor bir kurum ve toplumsal bir olgu olarak ele alınacak; spordaki biçimsel ve amaçsal farklılaşmalar eğitim, kültür, sosyal değişim süreçleri ile birlikte ele alınarak açıklanacaktır.

Sanat ve Toplum

Modern sanatın gelişimi ve toplumsal kuramlarla ilişkisi bu dersin ana odak konusudur. Sanat sosyolojisi ile sanat felsefesi arasındaki etkileşim incelenecek, bu alanda Türkiye'de son dönemde yapılmaya başlanan çalışmalar tartışılacaktır.

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (TEZLİ)

Ortadoğu'da Kimlik ve Toplumsal Yapı

Dersin amacı Ortadoğu'da bulunan ülkelerin sosyolojik yapılarını ve birbirleriyle olan ilişkilerini incelemektir. Temel olarak bölgedeki ulusal, etnik ve mezhepsel kimlikler ve bunların inşa süreçleri ele alınacaktır.

Din ve Toplum Üzerine Karşılaştırmalı Çalışmalar

Toplumsal kurum ve olgu olarak dinin tarif edilmesi, din ile bireysel, toplumsal, kültürel, iktisadi ve siyasal hayat arasındaki ilişkilerin modernleşme sürecinde nasıl yeniden şekillendiğinin incelenmesi hedeflenmektedir. Özellikle Türkiye'nin ele alınacağı bu derste, dinin aldığı çağdaş biçimler, toplumsal ve dinler arası karşılaştırmalı bir bakış açısı ile incelenecektir.

Kültür Sosyolojisi: Yüksek Kültür, Popüler Kültür ve Alt Kültür

Dersin amacı, öğrencileri kültüre ilişkin kuramsal yaklaşımlar ve kültür ile ilgili kavramlar hakkında bilgilendirmektir. Kültür ve kültürle ilgili genel kavramlar, kültürlerarası etkileşim, kültürler ve küreselleşme ile ilgili temel kuramlar bu dersin temel konularıdır.

Sosyal Bilimlerde Akademik Yazım

Çeşitli veri toplama ve analiz etme teknikleri ile elde edilen bulguların uygun formatta akademik bir yazına dönüştürülmesi ve sunulması ile ilgili temel bilgilerin öğretilmesi hedeflenmektedir.

Suç, Sapma ve Şiddet

Dersin amacı suçun ve sapmanın sosyolojik açıdan incelenmesi; sosyal değişme, kültür, kentleşme, yoksulluk, medya gibi sosyal kurumlarla ilişkilerinin açıklanması ve farklı şiddet çeşitlerinin incelenmesidir. Öğrencinin suç ve sosyal değişkenler arasındaki ilişkiyi kavraması ve farklı şiddet türlerini sosyolojik kuramlarla açıklayabilmesi hedeflenmektedir.

Gençlik Çalışmaları

Bu derste öğrenciler gençlik hareketlerini biçimlendiren toplumsal gelişmeleri ve günümüz gençlik kültürlerine eşlik eden farklı müzik kültürleri, gece kulübüne gitme, sırt çantasıyla seyahat etme ve bilgisayar oyunları/web'de sörf yapma gibi konulara odaklanacak ve bunların gençler ve kuşaklar arası ilişkiler üzerindeki kısa ve uzun vadeli etkilerini tartışacaklardır.

Medya Toplum İlişkiselliği: Süreklilik ve Değişimler

Bu dersin amacı medya ve toplum olgularının birbirleri ile olan ilişkileri çerçevesinde ele alınması, medyanın toplumsal dönüşümler üzerine olan etkilerinin incelenmesidir. Toplumsal değişimler sonucu medya araçlarının ve etkilerinin yeniden üretimi de dersin odak noktalarından biridir.

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (TEZLİ)

Değişen Dünyada Yaşlılık

Bu dersin amacı yaşlılık olgusunu bir sorun olarak gören algının aksine, yaşlılık sürecinin toplumsal bir süreç ve olgu olarak ele alınması; değişen dünya ile birlikte değişen aile yapılarının ve yaşam biçimlerinin incelenmesi ve yaşlılıkla ilişkilerinin tartışılmasıdır. Sanayileşme, kentleşme, sağlık teknolojilerindeki gelişmelerin yaşlılık algısı ve yaşam biçimleri üzerindeki etkilerinin sosyal kuramlarla açıklanması hedeflenmektedir.

Göç, Kimlik ve Kültür

Bu ders öncelikli olarak klasik ve ulus aşırı göç kuramları ve modelleri çerçevesinde göç olgusunu küresel, bölgesel ve yerel göç hareketleri bağlamında ve çeşitliliği içinde inceleyecektir. Ekonomik, toplumsal ve kültüre yaşamı radikal bir biçimde dönüşüme uğratan ve yeni kimliklerinin ortaya çıkmasına neden olan eski ve yeni çeşit göç hareketleri "küresel aile", "ulus aşırı dini cemaatler", "özen zinciri", "taşıyıcı anneler", "küresel insan ticareti", "küresel dadı ve çocuk bakıcısı" ve küresel erkeklikler gibi somut örnekler üzerinden tartışılacak ve öğrencinin kültürel çoğulculuk, kültürleşme, entegrasyon ve çok kültürcülük vb. gibi konular üzerine bilgi edinmesi sağlanacaktır.

Göç Bağlamında Din ve Toplumsal Cinsiyet

Avrupa göç rejimi ve kimlikler sorunsalı bağlamında bu ders din ve toplumsal cinsiyet kimliklerine temel konu olarak odaklanır. Bu dersin amacı küresel göç hareketleri çerçevesinde giderek daha fazla tartışılan kültürel fark ve kimlik, toplumsal çeşitlilik, çoğunluk/azınlık toplumu, çok kültürcülük, kültürlerarası iletişim, modernlik ve geleneksellik arasında ilişki, demokrasi ve vatandaşlık rejimleri konular üzerine öğrencilerin bilgilendirmek ve konu üzerine tartışabilme becerisi kazanmalarını sağlamaktır. Derste (ulus aşırı)göç bağlamında toplumsal cinsiyet ve din arasındaki ilişki farklı Avrupa ülkelerindeki türban/çarşaf/burka tartışmaları ile kamusal alandaki tartışmaların konusu olan "Müslüman erkeklikler" üzerinden incelenecektir.

Alt-Kültür Çalışmaları

Bu derste alt kültür kuramı ile birlikte iktidar, gündelik hayat ve marjinal grupların sosyal ve kültürel direniş pratikleri ele alınacak ve çeşitli kültürel üretim alanlarında ortaya çıkan anarşistler, punklar, dazlaklar, gotik kültür, bohemler, "rock"çılar, yeni romantikler, "hacker"lar vb. gibi grup ve akımlar sosyolojik ve kültürel analiz çerçevesine oturtulacaktır.